

КОНЦЕПТ ЕНТЕРИЈЕРА КОКТЕЛ БАРА КРОЗ ПРИМЕР БАРА У БЕОГРАДУ THE CONCEPT OF COCKTAIL BAR INTERIOR DESIGN THROUGH THE EXAMPLE OF A BAR IN BELGRADE

Урош Пајић, Факултет техничких наука, Нови Сад

Област – ДИЗАЈН ЕНТЕРИЈЕРА

Кратак садржај – *Тема рада обухвата истраживање коктел барова као типологије у дизајну ентеријера, ближе објашњавајући коктел културу и природу оваквих простора кроз пројекат коктел бара „Централ“ у Београду. Пројекат представља спој различитих, али и контрастних елемената, обухвата испитивање бројних елемената ентеријера, од атмосфере, осветљења, материјализације и мобилијара.*

Кључне речи: *Дизајн ентеријера, коктел бар, савремени дизајн*

Abstract – *The topic of this paper encompasses the exploration of cocktail bars as a typology in interior design, providing a closer explanation of cocktail culture and the nature of such spaces through the project of the cocktail bar "Central" in Belgrade. The project represents a fusion of various, yet contrasting elements, encompassing the examination of numerous interior elements, from atmosphere, lighting, materialization and furniture.*

Keywords: *Interior design, cocktail bar, contemporary design*

1. УВОД

Ентеријери, као облик архитектонског дизајна, све више добијају ефемерне карактеристике и склони су честим променама које рефлектују тренутне трендове и стилове. Ова стална еволуција одржава простор свежим и инспиративним, прилагођавајући његову атмосферу различитим наменама и корисницима. У приватним ентеријерима промене су често естетске и функционалне, док у јавним објектима, као што су угоститељски, адекватно дизајнирани ентеријери доносе економске бенефите и привлаче нове кориснике. Коктел барови представљају специфичан пример јавних објеката где ентеријер игра кључну улогу у креирању угодне и привлачне атмосфере. Савремени коктел барови, оријентисани на припрему и сервирање коктела, истичу се креативношћу и иновацијама, нудећи јединствена просторна и гастрономска искуства кроз необичне комбинације укуса и арома.

НАПОМЕНА:

Овај рад проистекао је из мастер рада чији ментор је био др Радомир Којић.

1.1. Коктел

Коктел је смеша неколико супстанци, обично течних. Коктел се може припремити од најмање две врсте различитих пића. У рецепту се могу препоручити три и више врста разних алкохолних и безалкохолних пића. Припремају се у шејкеру, чаши за коктел или директно у услужној чаши.

Када мешано пиће садржи само дестиловано жестоко пиће и ликер, то је дуо, а када се додаје крем или ликер на бази креме, то је трио. Додатни састојци могу бити шећер, мед, млеко, крем и разно биље [1].

1.2. Појам спикизи бара

Спикизи (енг. *Speakeasy*) тренд је настао у време забране производње, продаје и транспорта алкохола (1920 – 1933) у Сједињеним Америчким Државама. Било је несавесно и илегално у то време продавати и конзумирати алкохол, па су се кришом отварали барови и служио се алкохол иза затворених врата, на дискретним локацијама уз резервисану атмосферу, огромне коцке леда, коктеле и одређена правила уласка. Они су често били „барови само са позивницом“ са лозинкама како би се осигурало да праве особе ходе кроз врата.

Неке промене су настале у времену када су се *спикизи* формирали; једна од њих била је и интеграција. Људи свих раса, црни или бели, били су заједно и мешали се. Људи су се мешали и имали веома мало или никаквих проблема. Спикизи су такође имали велики утицај на културу током периода Прохибиције, и постали су фокална тачка. Филмови су били ограничени у приказивању алкохола на екрану, али неки су ипак наставили да то раде зато што су осећали да тако приказују начин на који Американци живе [2].

1.3. Циљ

Коктел барови, као јако популарна типологија угоститељских објеката, остају специфични у својој функцији кроз време, али се данас њихов концепт све више меша са осталим учесталијим типовима угоститељских објеката. Из тог разлога многи објекти овог типа, иако названи коктел барови, губе своју аутентичност и карактеристике које их чине коктел баровима.

Анализом постојећег стања и дате намене било је потребно формирати простор који чува све оригиналне идеје које оваква типологија заступа, при чему се простору даје нови, савремени оквир.

2. ОПИС ЛОКАЦИЈЕ И ПРОГРАМА

Коктел бар обухваћен предметним задатком налази се у Београду, у Старом граду, на углу улица Краља Петра и Змаја од Ноћаја. Овај део града карактеришу уске улице, аутентични кафићи и ресторани, као и културни центри који привлаче људе различитих интересовања. Коктел бар се налази у приземљу стамбене зграде и карактеристичан је по томе што представља седиште Удружења бармена Србије. Удружење бармена Србије је струковна организација, усмерена ка едукацији професионалних кадрова из области *бартединг*-а и промоцији коктел културе.

Слика 1. Детаљ постојећег стања коктел бара

3. ТЕМА

Коктел барови могу имати различите визуелне карактеристике у зависности од типа. Они носе специфичне идеје употребе простора и атмосфере. Главна идеја пројекта била је имплементација ових идеја у дизајнерске и функционалне елементе који стварају нови идентитет бара. Овај тип бара има два простора који могу функционисати независно, стварајући различите атмосфере. Важно је било имплементирати разноврсне елементе ентеријера који формирају кохезију у дизајну и индиректно комуницирају. Ефекат је постигнут употребом различитих материјала, текстура, типова осветљења и мобилијара. Атмосфера игра кључну улогу у искуству корисника, те мора бити прилагодљива и ненаметљива, фокусирајући се на намену простора.

3.1. Боја

Употреба боје у ентеријеру има различите дизајнерске намере у зависности од намене простора. Светле боје визуелно повећавају простор, док тамне стварају интимну атмосферу и могу га визуелно смањити. Боје могу утицати на расположење корисника. У угоститељским објектима попут коктел барова, боје се користе за стварање интимне атмосфере и упечатљивих контраста који приближавају кориснике атмосфери простора.

3.2. Материјализација

Материјализација дизајна унутрашњег простора даје му идентитет. Одабир материјала зависи од намене простора, дизајнерског концепта и фреквенције коришћења. У коктел баровима, материјали морају бити усклађени са дизајном и сегментом ентеријера. Поред визуелних, потребно је узети у обзир и функционалне карактеристике материјала.

3.3. Осветљење

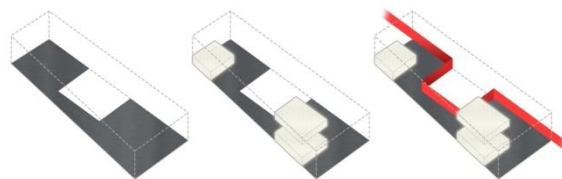
Осветљење у ентеријеру је кључни елемент који утиче на атмосферу, функционалност и естетику простора. Постоји више типова вештачког осветљења: радно осветљење за основне активности, амбијентално за генералну светлост и акцентно за истицање појединих елемената. У јавним просторима је пожељно имати разноврсне могућности осветљења како би простор био прилагодљив различитим корисницима и сценаријима. Текстуре треба осветлити у складу са тим да ли их треба више или мање истакнути. Поред вештачког, важно је и природно светло, нарочито ако је ентеријер повезан са спољашњим простором. Комбиновањем различитих врста осветљења може се постићи баланс између практичности и естетике, прилагођен специфичним потребама и стилу ентеријера.

4. УРЕЂЕЊЕ ЕНТЕРИЈЕРА

4.1. Концепт

Коктел бар из предметног задатка подељен је на две целине, повезане комуникацијом. Прва, већа целина је јавни барски простор, док друга, мања, служи за обуке запослених и има интимнију атмосферу.

Главна идеја је успоставити униформан идентитет простора кроз јасну везу две целине. *Црвена линија*, која обухвата високо седење и зидне облоге, елемент је који повезује просторе и даје им јасан и смео идентитет. Црвена боја је одабрана због својих симболичких и визуелних карактеристика, истичући се у тамној атмосфери бара. Барски простори су жижне тачке које емитују светло и обезбеђују амбијентално осветљење, откривајући текстуре у тамнијим деловима. Концепт формира адекватну атмосферу за коктел бар и даје му нови, препознатљив идентитет.

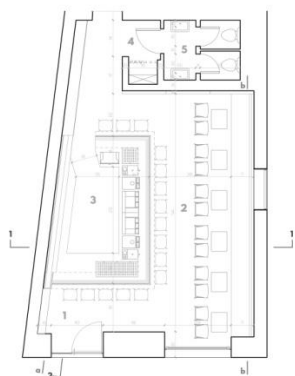
Слика 2. Формирање елемената идентитета у простору

4.2. Први сегмент бара

Коктел бар из задатка је концептуализован са јасним функционалним и визуелним целинама које придоносе униформитету простора. Улазни део бара је примарни сегмент, одвојен од остатка простора, обезбеђујући приватнију атмосферу и фокус на приказивању трофеја и награда. Црвена линија, која се пружа од улаза ка ходнику и другим деловима бара, служи као визуелни идентитет и континуитет простора. Главни барски простори су конципирани као кубична скулптура у простору, обложени поликарбонатним плочама које стварају ефекте слојевитости осветљења.

Овде се налазе две барске станице за ефикасну припрему пића, док је иза них зид обложен необрађеним алуминијумским панелима који преко својих рефлексија доприноси додатном осветљењу и динамичности простора.

Високо седење у црвеној боји и зидне облоге истичу седеће зоне, придоносећи укрупњавању целокупног дизајна бара. Концепт „брзог коктел бара" намеће се као основа овог дела, привлачећи кориснике за кратко време са брзом и учинковитом припремом пића.

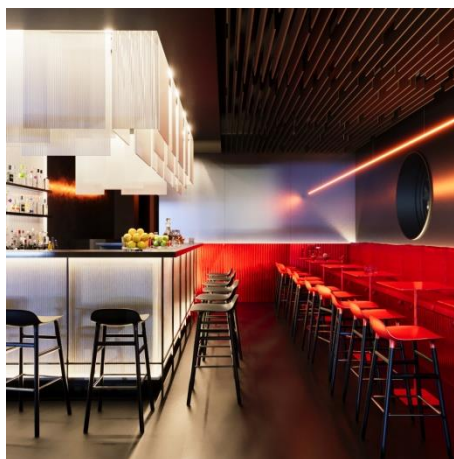

Слика 3. *Сегмент основе већег барског простора*

Изложене флаше и различите врсте пића улазе у игру као динамички елементи који уносе текстуре и богатство у простор, истовремено креирајући изложбени простор за приказивање асортимана пића коктел бара.

Материјализација овог простора фокусира се на функционалне захтеве сваке зоне, док различите текстуре и осветљење улазе у комбинацију да створе хармоничан и упадљив дизајн.

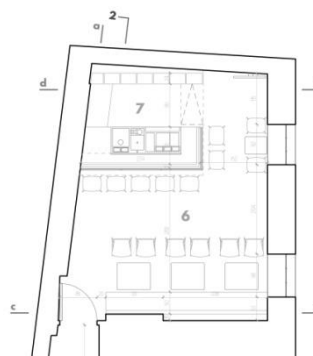
Складиште је било битан аспект у овом пројекту. Поред видљивих полица за пиће, осмишљено је неколико типова складиштења. Први начин укључује зону у ходнику до тоалета, одвојену завесом за брз приступ пићу и приватност. Други вид складишта је интегрисан у обликовање бара, који се континуирано пружа ка ходнику. Овај сегмент служи и као додатно складиште и станица за плаћање. Трећи вид складишта је интегрисан у високо седење, где седални део служи као поклопац за складиштење додатног пића.

Слика 4. *Амбијентални приказ првог сегмента бара*

4.3. Други сегмент бара

Како већи део бара представља „брзи бар“, тако је мањи сегмент конципиран као врста тзв. „споријег бара“. Овај простор се у великој мери поклапа са идејом спикизи барова. Замишљен је као простор без светлосних инсталација, узимајући идеје претходног сегмента и испољавајући их на сведенији и суптилнији начин. Функционално, корисници овог простора чешће су запослени бара, те је замишљено да се у овом делу држе презентације и обуке новозапослених. Овај мањи сегмент није замишљен да у свој простор пушта било које кориснике који уђу у бар и између њега и ходника ка примарном делу постоје врата. Постоји знатно мање места за седење од већег сегмента. Било је јако важно наставити исти концепт, уз изузимање свих елемената који су претходни сегмент чинили динамичнијим и отворенијим простором. Овај простор је морао бити интимнији, визуелно мање простран и са мање драматичним осветљењем.

Слика 5. *Сегмент основе мањег барског простора*

Барски простор представља једноставну кубичну структуру исте материјализације као и већи бар, али са једном барском станицом и без икаквих додатних светлосних инсталација изнад шанка. Осветљење шанка је црвене боје. Овим путем црвена линија добија свој крај – простор осветљен црвеним дифузним светлом.

Слика 6. *Амбијентални приказ другог сегмента бара*

4.4. Пројектовање осветљења

Планирање осветљења је играло кључну улогу у концепту коктел бара. Циљ је био увести различитих нивоа осветљења како би се простор прилагодио различитим потребама и атмосферама. Главни фокус је био на употреби амбијенталног светла ниског интензитета, што је допринело стварању сложене и флексибилне осветљене околине.

Поред амбијенталног осветљења, постојало је радно осветљење у зонама бара и тоалета, што је осигурало функционалност и комфор корисницима.

Акцентно осветљење је такође играло важну улогу. Линеарне ЛЕД траке по горњем ободу црвене линије су истакле елементе у простору и осветлиле зидне површине, док су линијске неонске висилице изнад високог седења додавале топлу светлост и допринеле угодној атмосфери.

Особеност је у томе што сва осветљења нису морала да буду истовремено активна, што је омогућило флексибилност у промени амбијента у складу са потребама тренутка. Такав приступ је омогућио бару да се брзо промени од интимне до динамичније атмосфере само активирањем одговарајућих осветљења.

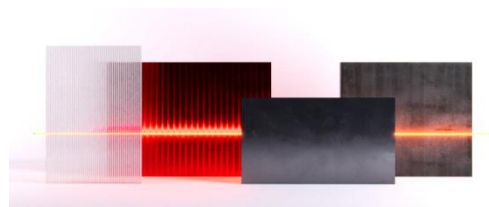

Слика 7. Амбијентални приказ

4.5. Материјали

Простор коктел бара је дизајниран да споји различите материјале у хармоничну целину. Барски део је обложен материјалом који дифузно пропушта светлост, док седење представља црвену линију од коже и профилисаног лима у боји који се истичу у простору. Рефлективни материјали на зидовима доприносе визуелном проширењу простора.

Шанк је обложен поликарбонатним панелима који пропуштају и емитују светлост и доприносе урбаној естетици простора. Светлосна инсталација изнад шанка такође користи поликарбонат за дифузију светлости.

Слика 8. Доминантни материјали коришћени у пројекту

4.6. Мобилијар

Простор је опремљен разноврсним мобилијаром који је саставни део идентитета коктел бара. Како постоји више врста седења, за високо седење уз зид дизајниран је простор за седење тапациран кожом и обложен профилисаним лимом. Столица „Форм“ фирме *Норман Копенхаген* у простору се појављује у два дезена, као комплетно црна и као варијација са црвеним седиштем и црним ногама.

5. ЗАКЉУЧАК

Коктел култура је у порасту на нашим просторима, стварајући потребу за адекватним и функционалним просторима који успешно одговарају на ове изазове. Пројекат је дизајниран са јасним фокусом на креирање угодне атмосфере која се лако прилагођава различитим типовима окупљања.

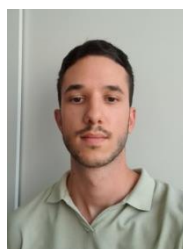
Црвена линија која повезује различите елементе у простору креира јединствени и униформни идентитет, подстичући комуникацију и отвореност међу посетиоцима. Простор нуди топлу атмосферу и функционалност која је неопходна за свакодневно коришћење, укључујући места за различите потребе корисника и запослених.

У савременом пројектовању ентеријера, овакви концепти су од изузетне важности, јер омогућавају стварање простора који су не само лепо, већ и функционални, прилагодљиви и инспиративни за кориснике. Кроз пажљиво планирање и креативну употребу елемената ентеријера, могуће је креирати јединствене просторе који рефлектују идентитет и вредности које желе да пренесу.

6. ЛИТЕРАТУРА

- [1] Д. ДеГроф, „*The Craft of the Cocktail*“, Clarkson Potter, Њујорк, 2002.
- [2] Д. Окрент, „*Last Call: The Rise and Fall of Prohibition*“, Scribner, Њујорк, 2010.

Кратка биографија:

Урош Пајић рођен је у Ваљеву 2000. године. Дипломирао је на основним студијама 2023. године на Департману за архитектуру и урбанизам на Факултету техничких наука. Мастер рад из области Дизајн ентеријера брани 2024. године.
контакт: urosftn@gmail.com